

Carmen la de Rosi

CINEMA

Guillem RAUSA

En van un cabàs. He perdut ja el compte de les versions de *Carmen* que s'han fet i sobretot de les que s'estan fent d'un temps ençà. Fins i tot, hi ha una insòlita i divertida versió porno, que Radley Metzger va dirigir en 1967.

La versió de Francesco Rosi es manté fidel a l'òpera de Bizet. És a dir, aquesta *Carmen* és una òpera filmada amb pocs moments de diàleg (inclús, amb menys dels que té l'original). L'aportació de Rosi és trencar la immobi-

Julia Migenes Johnson és «Carmen»

litat de l'escenari teatral, el trasllat de l'acció als escenaris naturals. O siga, l'eterna Andalusia de «charanga y pandereta», però amb més gitanos. L'italià meridional Rosi era, en un principi, la persona idònia per a filmar aquesta no menys meridional *Carmen*.

La lectura que fa Rosi del mite de Prosper Mérimée és interessant, atès

que contextualitza el personatge de Carmen enmig de 1870, amb alguns tocs socialrealistes, però sense passar-se.

Plácido Domingo, que encarna don José, accentua l'aspecte *chusquero* del militar de baixa graduació, per la diferència d'edat amb l'original don José. He de confessar, encara que sé que Plácido no és actor de cinema, que li he

vist interpretacions millors en el *show* de Carol Burnett. S'adequa més al paper Julia Migenes-Johnson, que hi fa una Carmen sensual, excitant, alegre, molt superior, al meu parer, a Domingo. Hi ha escenes en les quals se'l menja, cinematogràficament parlant. La Migenes no debades porta en la sang el temperament de Carmen, ja que és descendent de porto-riquenys i de grecs.

Hi ha en la direcció de Rosi elements suficients per a recomanar la pel·lícula als qui no saben distingir entre Verdi i Vivaldi. L'atractiva coreografia d'Antonio Gades n'és un. El mateix interès de la resolució d'algunes escenes per part de Rosi, com la lluita amb les naixes o les escenes corals amb les gitanes, en seria un altre.

Joan Ponç i l'obsessió

ARTS PLÀSTIQUES

Joan Vicent ALIAGA

La primera pregunta que ens produeix la contemplació de l'obra del recentment desaparegut artista català Joan Ponç és una mica paradoxal: ¿com un pintor d'imaginació febrilsa i grandiosa es pot complaure en la plasmació d'un món de minúsculs objectes i imatges lilliputenques?

Totes les seues fantasies oníriques que, aprofitant-se de la tradició del surrealisme primigeni francès, esguiten les seues obres, plasmen, com si fossen seqüències d'una realitat llunyana, una evident ob-

sessió pel sexe i els seus confins.

S'hi pot veure éssers de caps deformes en plena masturbació, penis allargats com a trompes perforant orelles que es fan vagines, andròides encesos per espelmes-pits, ereccions enormes enmig de paisatges foscos.

I aquesta imaginaria lúbrica i repetitiva, al capdavall, queda tancada en nou «suites» que configuren les «Capses secretes», com si tot fos un castell macabre que obri les portes i les torna a tancar quan la meravella que allotja ja resulta coneguda.

Dibuixos i aquarel·les que expulsen verí

Així, aquesta sèrie de quatre-cents vint i quatre obres, aquarel·les i dibuixos de reduït format, és, metafòricament parlant, l'expulsió cap a fora del verí que Joan Ponç portava al seu si. Un verí nodrit en les sales d'espera dels hospitals de França, quan l'artista era dins les mans invisibles de la foscor, a punt de perdre la vista i la vida també. Moments d'angoixa quan

la palidesa acompanya l'esperit de la creació i fa naixer les «suites» dels «Degollats» o els «Minigeperuts»; moments on la mort s'estén i l'obsessió hi regna.

Ho deia clarament G. A. Bécquer: «Pels tenebrosos racons del meu cervell, arraulits i nus, dormen els fills extravagants de la meua fantasia». Ho recorda Luis Racionero i són paraules plenes i sinceres.